

Institutet för
FRAMTIDSSTUDIER

Måns Magnusson och Karim Jebari

www.iffs.se

**Att mäta diskriminering
Hudfärg och etnicitet med öppna frågor**

Bakgrund

Afrofobi - ett allvarligt problem (Hubinette 2014)

- lägst avkastning på utbildning
- överrepresenterade bland låginkomsttagare
- utsatthet för direkt och indirekt diskriminering

Nya verktyg för att mäta diskriminering behövs (Hubinette 2014)

- Mångfaldsarbete i kommuner
- Skärpning av diskrimineringslagstiftning - aktiva åtgärder

Nuvarande statistik är trubbig för att beskriva afrosvenskars situation

Regeringsuppdrag:

Kunskapshöjande åtgärder om afrofofi i samråd med afrosvenska organisationer

Jämlikhetsdata

- Statistik med anti-diskriminerings syfte: “Equality statistics”
- Principer (Abdikeva 2013, Hubinette 2015, Smith 2001)
 - använd sekundärdata, snarare än primärdata
 - använd urvalsundersökningar snarare än register
 - använd anonym datainsamling
 - använd frivillighet i undersökningar snarare än obligatoriska undersökningar
 - respondenter ska definiera sig själva (självidentifikation).
 - kategorier för hudfärg och etnicitet ska utarbetas i samarbete mellan forskare/datainsamlade myndigheter och de grupper som berörs

Metodologiska utmaningar

- Sammanblandning av etnicitet och hudfärg
- Sociala konstruktioner som förändras över tid
- Begrepp förändras över tid
- Multipla etniciteter
- Självidentifikation som objektivt mått
- Sociala effekter på självidentifikation
- Upplevelser av kränkande och obehaglig datainsamling
- Problem med proxyvariabler (som utländsk bakgrund)
- Exempel- och svarskategoriernas betydelse
- Bortfall i undersökningar
- Bortfall bland minoritetsgrupper
- Ett stort antal kategorier
- Svårt att operationalisera i en enskild fråga

Frågeställningar

- Hur bör data om etnicitet och hudfärg samlas in i linje med principerna för jämlikhetsdata?
- **Vår approach:** Öppna svars kategorier
 - + Självidentifikation
 - + Små exempeleffekter
 - + Kan hantera förändring över tid
 - + Klassifikationen blir transparent
 - Mer manuellt arbete/kostnad
 - Inget “stöd” för respondenterna
- Är det möjligt att samla in data avseende hudfärg och etnicitet med öppna svar?
- Finns det frågor som upplevs som obehagliga eller kränkande för respondenter?
- Vilka frågor ger mest kvalitativa svar?

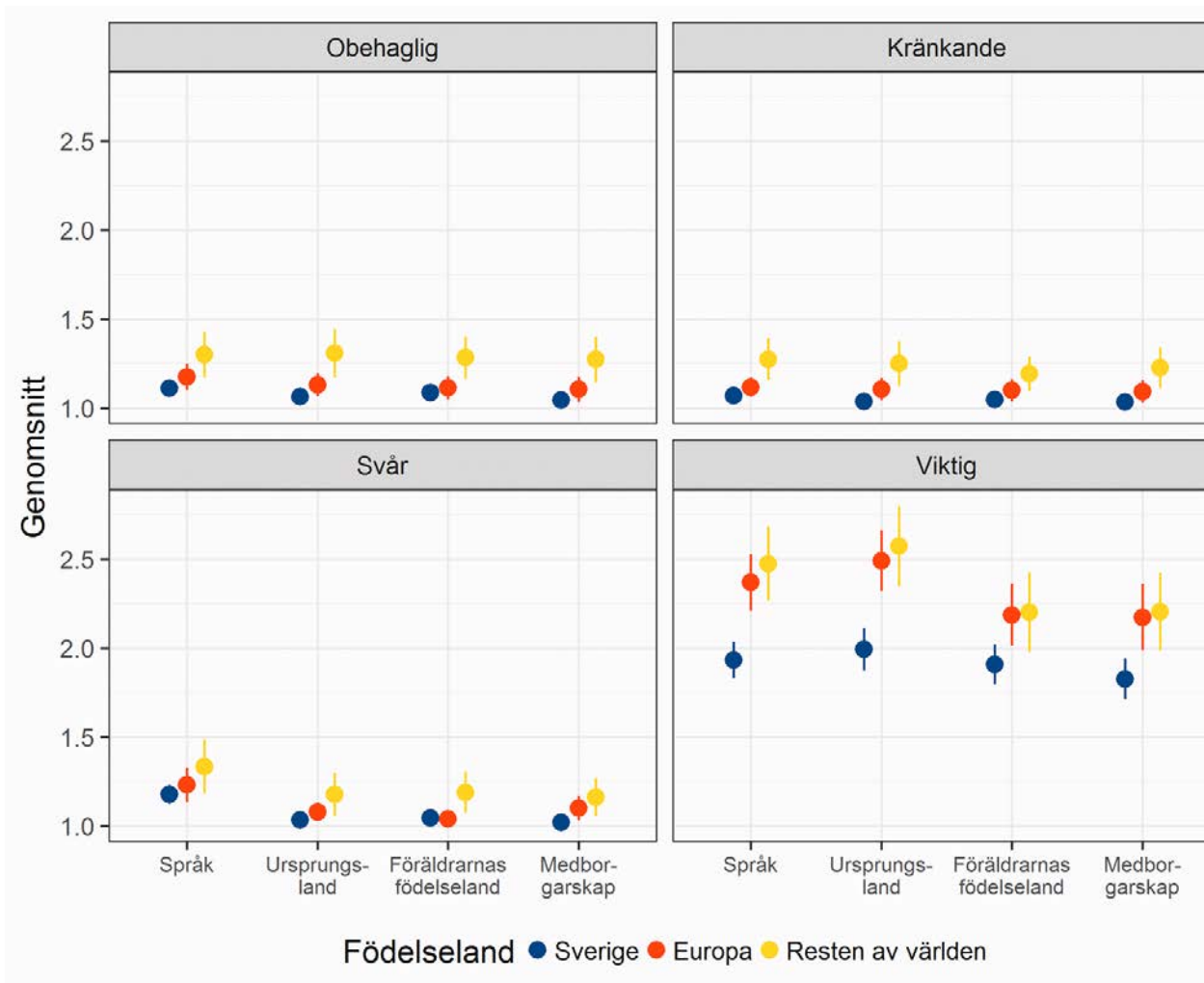

Vårt projekt

- Utveckla enkätfrågor
 - Kognitiva intervjuer
 - Pilotstudie (webbpanel)
- Utveckla inferensverktyg/klassificering
- Pilotstudie
 - LORE
 - Randomiserade försök
 - Cirka 100 respondenter i varje grupp ~ 500 respondenter

Respondenternas syn på frågor om bakgrund

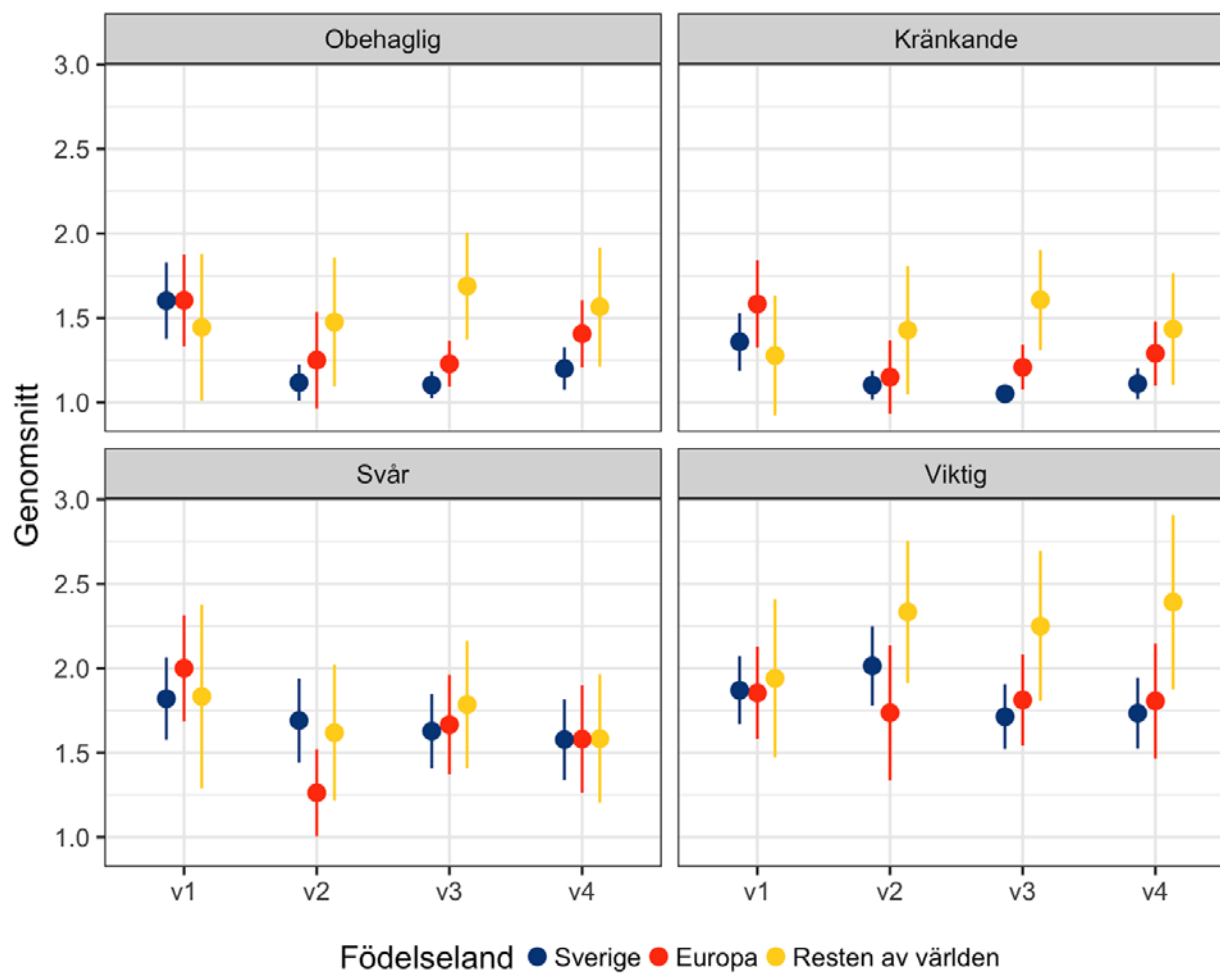

Frågor om hudfärg

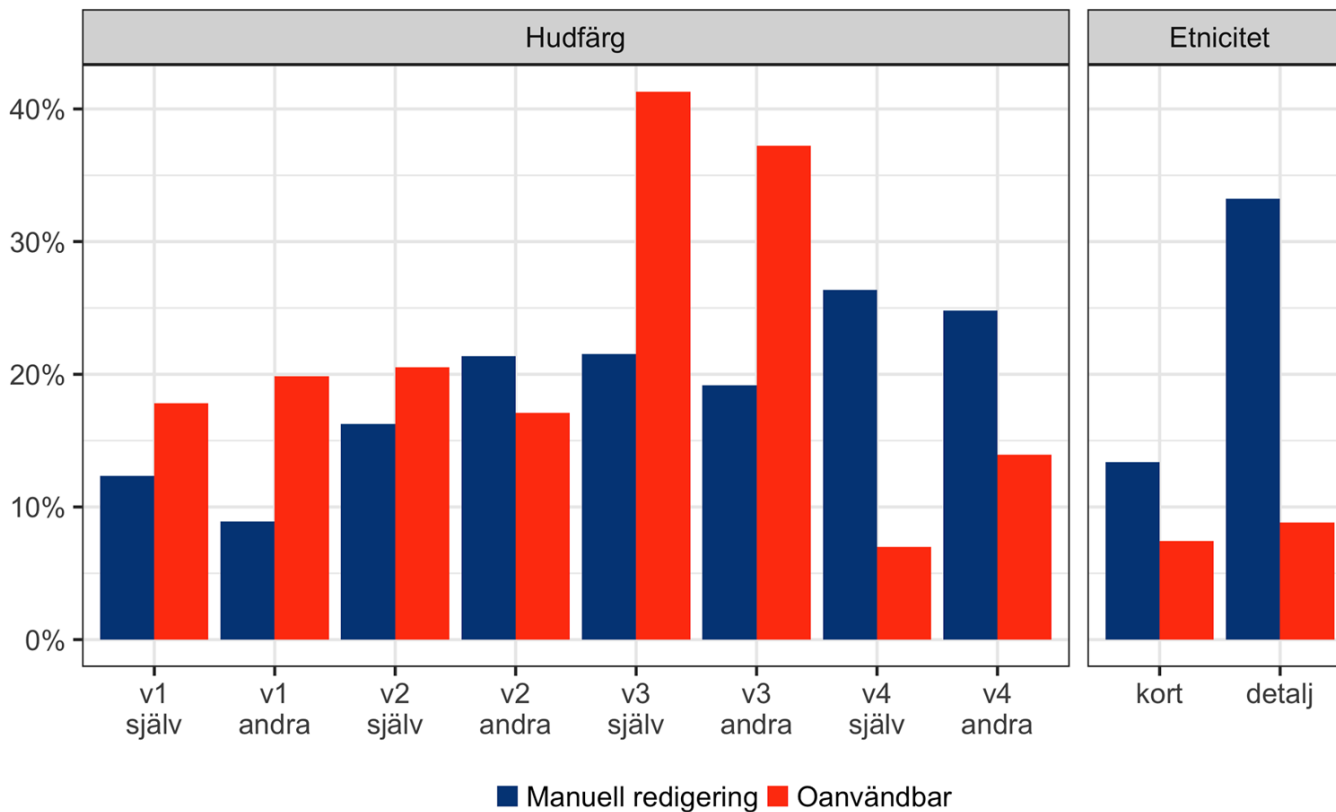
1. Ordet ”ras” används ibland för att beskriva vissa delar av människors utseende, till exempel deras hudfärg eller hårfärg.
Vilken ”ras”, anser du, skulle bäst beskriva ditt utseende i Sverige idag? Du kan ange flera alternativ.
 2. Folk från olika delar av världen ser ofta olika ut beroende på vilken världsdel de kommer ifrån. Till exempel så kan man ha olika hudfärg och hårfärg.
Hur beskriver du ditt utseende i Sverige idag?
 3. Vilket eller vilka ord använder du när du beskriver ditt utseende i Sverige?
Du kan ange flera alternativ.
1. Vissa utseendedrag, såsom ögonfärg, hårfärg, hudfärg och kroppsbyggnad, är förknippade med vissa länder eller folkgrupper.
Vilket land/vilka länder eller folkgrupper skulle du säga att ditt utseende förknippas med idag i Sverige?
Ange några exempel. Vänligen svara så detaljerat som möjligt.

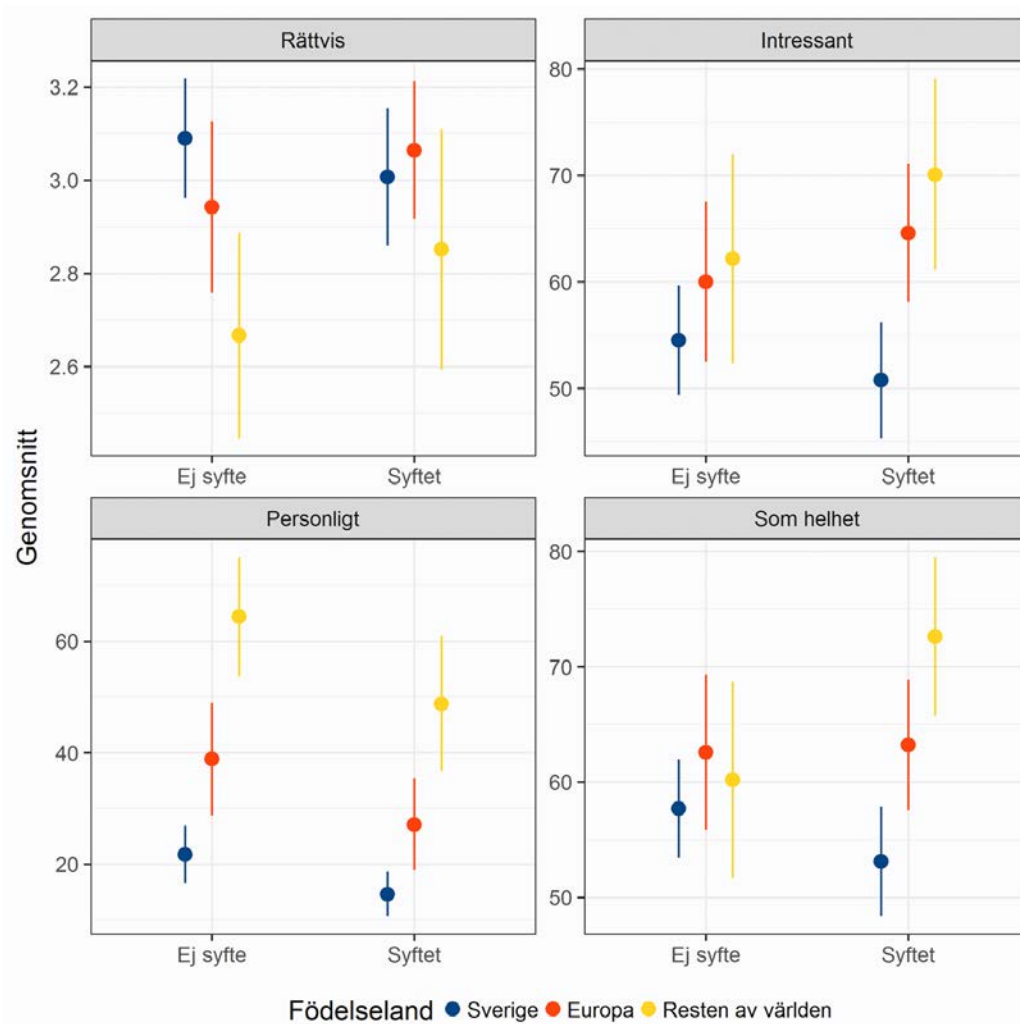
Respondenternas upplevelser av frågorna

Kvalitet på svaren

Betydelse av insamlingens syfte

Preliminära slutsatser

- Frågor upplevs inte så kränkande/obehagligt som vi trott
- Det engelska begreppet “race” på svenska upplevs som obehagligt och kränkande av respondenter födda i Sverige och Europa.
- Kvalitet på de öppna svaren är bättre än vi trott
- Syftet med undersökningen
 - spelar ingen roll för svaret på frågorna
 - spelar roll för hur personligt frågorna upplevs
 - hur intressant studien upplevs

